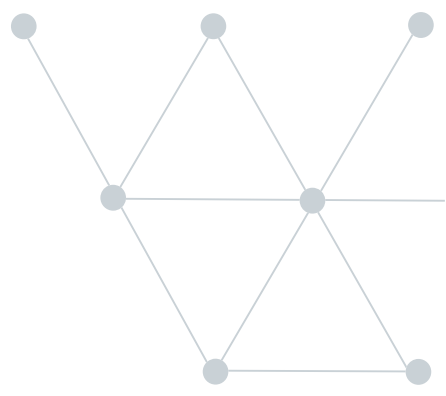

T.C.
TEKİRDAĞ VALİLİĞİ
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ

2020-2021

8. Sınıf

Türkçe

Konu
Tarama
Testi

- Deyimler ve Atasözleri
- Söz Sanatları

2023 Eğitim
VİZYON

KTT-2

1.

Dilimiz deyimler açısından oldukça zengindir. Birçok duruma uygun deyim dilimizin zenginliği olarak milli dağarcığımızda yerini almıştır. Peşini bırakmamak anlamında (I) ---- deyimi, çok telaşlanmak anlamında (II) ---- deyimi, çok sevinmek anlamında (III) ---- deyimi birinin koruyuculuğu altına girmek anlamında (IV) ---- deyimi bunlardan birkaçıdır.

Bu parçada yer alan boşluklara aşağıdaki deyimlerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) I. eteğinden ayrılmamak
II. etekleri tutuşmak
III. eteğine yapışmak
IV. etekleri zil çalmak	B) I. eteğine yapışmak
II. etekleri zil çalmak
III. etekleri tutuşmak
IV. eteğinden ayrılmamak
C) I. eteğinden ayrılmamak
II. etekleri tutuşmak
III. etekleri zil çalmak
IV. eteğine yapışmak	D) I. eteğine yapışmak
II. etekleri tutuşmak
III. etekleri zil çalmak
IV. eteğinden ayrılmamak

2.

Kişinin bazı olay ve durumlar karşısında kararsızlık yaşamaya çatışmaya neden olur. Bu durum üç şekilde ortaya çıkabilir:

Yaklaşma-Yaklaşma Çatışması: Birey, yapmak istediği iki şey arasında kararsızlık yaşar. Futbol oynamayı ve konsere gitmeyi seven birinin aynı saatte gerçekleşen bu iki etkinlik arasında kararsızlık yaşaması, bu çatışma türüne örnektir.

Yaklaşma-Kaçınma Çatışması: Birey, bir şeye karşı istek duyar ancak bu istek, bireyin hoşuna gitmeyen bir durumu ortaya çıkarır. Dondurma yemek isteyen birinin, boğazı ağrıdığı için yemekten çekinmesi bu çatışma türüne örnektir.

Kaçınma-Kaçınma Çatışması: Birey, istemediği iki durumdan birini seçmek zorunda kalır. Diş tedavisinden korkan birinin bu ağrıyı çekmek ile doktora gitmek arasında bir seçim yapma durumunda kalması, bu çatışma türüne örnektir.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi bu metinde sözü edilen çatışma türlerinden herhangi biriyle ilgili değildir?

- A) Ya bu deveyi gütmeli ya bu diyardan gitmeli.
B) Gülü seven dikenine katlanır.
C) Kır atın yanında duran ya huyundan ya suyundan...
D) Ne yârden geçilir ne serden.

3.

(I) Bizim memlekette dağ taş, orman ağaç hayatın hikâyesini anlatır. (II) Toprak burada ustanın elinden çıkmış bir çinidir, desen desen. (III) Toprak verimlidir; kuru çubuk diksen meyve verir, salkım salkım. (IV) Portakallar dallarında birer güneştir, turuncu turuncu.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangilerinde aynı söz sanatı kullanılmıştır?

A) I ve III	B) I ve IV
C) II ve III	D) II ve IV

4.

I.

Bir tilki, gün doğarken gölgesinin uzunluğuna baktı ve şöyle dedi:

— Bugün öğle yemeğinde bir deve yiyeceğim.

Ve bütün sabah deve arayıp durdu. Ama öğle güneşi yükseldiğinde gölgesinin ne kadar kısa olduğunu görünce kendi kendine şöyle söyledi:

— Bir fare de işimi görür.

Kavağın yanında bir kabak filizi boy vermişti. Bahar ilerledikçe kavak ağacına sarılarak yükselmeye başladı ve neredeyse onunla aynı boya geldi. Bir gün dayanamayıp kavağa sordu:

— Sen kaç ayda bu hâle geldin?

— On yılda...

— On yılda mı; ben neredeyse iki ayda seninle aynı boya geldim, dedi ve güldü.

Günler günleri kovaladı. Sonbahar geldiğinde kabak önce üşümeye başladı, sonra yapraklarını düşürmeye.

Endişeyle kavağa sordu:

— Neler oluyor bana?

— Kuruyorsun.

— Niçin?

— Benim on yılda geldiğim yere, iki ayda gelmeye çalıştığın için...

Bu metinlerin ortak vurgusu aşağıdaki deyimlerden hangisiyle ifade edilebilir?

A) Başı göğe ermek

B) Haddini bilmek

C) Tepeden bakmak

D) Bindiği dalı kesmek

5.

	Alper	Ayşe	Hakan	Zeynep
Gittiğinden beri gözümün yaşı sel oldu.	+	+	+	
Aslanım benim! Sen bunun da üstesinden gelebilirsin.	+	+		+
Güller yârin kokusunu da kıskanır.	+		+	+
"Bu kış nasıl geçer?" diye seslendi çiçek.		+	+	+
Güleriz hep ağlanacak hâlimize.	+	+	+	+

Tabloda verilen cümlelerdeki söz sanatlarını doğru bulan öğrencinin adının yazılı olduğu sütundaki kutucuğa "+" işareti konulmuştur. Boş bırakılan kutucuk, öğrencinin o cümledeki söz sanatını bulamadığı anlamına gelmektedir.

Verilen bilgilere göre, öğrencilerin bulamadığı söz sanatları hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

Alper Ayşe Hakan Zeynep

A) Benzetme Konuşturma Abartma Kişileştirme

B) Abartma Benzetme Kişileştirme Konuşturma

C) Konuşturma Kişileştirme Benzetme Abartma

D) Kişileştirme Abartma Konuşturma Benzetme

6. **■** Benzetme: Aralarında ortak özellik bulunan iki varlıktan ya da kavramdan nitelikçe zayıf olanın güçlü olana benzetilmesidir.
- Kişileştirme: İnsan dışındaki varlıklara insana özgü niteliklerin verilmesidir.
- ★** Abartma: Bir şeyin niteliklerini veya bir olayı olduğundan fazla büyüterek ya da küçülterek anlatmaktır.
- ▲** Tezat: Aralarındaki ilgiden dolayı birbirine zıt kavramların bir arada kullanılmasıdır.

- 1 Tuna Nehri akmam, diyor.
Etrafımı yıkmam, diyor.
- 2 Sıladan ayrıyım, gözümde yaşlar
Sel olup taşacak bir gün derinden
- 3 Karşıda hisar gibi Niğde yükseliyordu,
Sağ taraftan çingirak sesleri geliyordu.
- 4 Ben de gördüm güneşin doğarken battığını,
Esrarlı bir bakışın gönlü kapattığını.

Numaralanmış dizelerdeki söz sanatları, verilen sembollerle eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi doğru olur?

- A) 1 ▲
2 ★
3 ■
4 ●
- B) 1 ●
2 ■
3 ▲
4 ★
- C) 1 ▲
2 ■
3 ★
4 ●
- D) 1 ●
2 ★
3 ■
4 ▲

7.

Yukarıdaki grafiklerde verilen kavramlar sırasıyla hangi atasözleriyle eşleştirilebilir ?

1	2	3
A) El eli yıkar, iki el yüzü.	Yuvarlanan taş yosun tutmaz.	Deveyi yardan uçuran bir tutam ottur.
B) Yuvarlanan taş yosun tutmaz.	Deveyi yardan uçuran bir tutam ottur.	El eli yıkar, iki el yüzü.
C) Yuvarlanan taş yosun tutmaz.	El eli yıkar, iki el yüzü.	Deveyi yardan uçuran bir tutam ottur.
D) Deveyi yardan uçuran bir tutam ottur.	El eli yıkar, iki el yüzü.	Yuvarlanan taş yosun tutmaz.

8.

Bir zorluğu çözümlerken, bir engeli ortadan kaldırmaya çalışırken bazen hiç beklenmedik sürpriz olaylar çıkar ve daha büyük engeller karşınıza dikilir. Böyle durumlarda bu deyim kullanılır. Deyimin öyküsü Osmanlı tarihine dayanır. Yavuz Sultan Selim'in Yemen'i Osmanlı topraklarına katmasından bir süre sonra Yemen'de isyan çıkmış, uzun uğraşlar sonunda Yemen Fatihî Sinan Paşa duruma hâkim olmuş; Yemen bundan sonra 400 yıl Osmanlı egemenliğinde kalmıştı. Söylentiye göre Sinan Paşa'nın askerleri bir gün çölde konaklamış. Yemek pişirmek üzere hasır torbalar içindeki mısır pirinçlerini yere serdikleri büyük bir çadırın üstüne dökmüş ve taşlarını ayıklamaya başlamışlar. Bu sırada bir fırtına çıkmış ve rüzgârın savurduğu bir kum bulutu pirinçlerin üstüne inerek, ufak bir tümsek halinde yığılmış. Kumların altında kalan pirinçlere bakakalan yeniçeriler arasından şakacı bir asker, arkadaşlarına:

- Biz Allah'ın nimetini taşlı diye beğenmiyorduk, bizim gibi günahkâr kullara üç beş taş az bile gelir. Ulu tanrımız, Kâbe'ye hücum eden fil sahiplerinin başına eabil kuşlarından taş yağdırmıştı. Bizim başımıza da daha büyük taş yağdırmadan hemen tövbe edelim, diyerek arkadaşlarını güldürmüştü.

Bu parçada öyküsü anlatılan deyim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ayıkla pirincin taşını.
- B) Az tamah çok ziyan getirir.
- C) İğne ile kuyu kazmak.
- D) Dimyata pirince giderken evdeki bulgurdan olmak.

9.

Aralarında ilgi bulunan iki şeyden zayıf olanın güçlü olandan yola çıkılarak anlatılmasına "benzetme", insana ait bir özelliğin insan dışı bir varlığa verilmesine "kişileştirme", insan dışında bir varlığın bir şeyler söylemesine "konuşturma", bir varlık, durum ya da olayın olduğundan daha büyük ya da küçük gösterilerek anlatılmasına ise "abartma" denir.

Buna göre,

Ey ihlamurların çınarlarla söyleştiği bahçe
Geç okudum yapraklarının açık defterini
Senin bağışınmış gövdemde çiçeklenen hayat
Senmişsin sonsuzluğu canımdan taşıran aşk

Dizelerinde aşağıdaki söz sanatlarından hangisine başvurulmamıştır?

- A) Benzetme
- B) Kişileştirme
- C) Konuşturma
- D) Abartma

10. Tablodaki verilen bilgilerin doğru (D) mu, yanlış (Y) mı olduğu belirlenerek optiğe kodlanacaktır.

1	"Karlar etrafı beyaz bir karanlığa gömdü / Kar değil, gökyüzünden yağan beyaz ölümdü." dizelerinde iki karşıt düşünce bir arada söylenerek zıtlık sanatına yer verilmiştir.
2	"Ey suyun sesinden anlayan bağlar / Ne söyler şu dağa çoban çeşmesi?" dizelerinde cansız varlıklara insani özellikler yüklenerek kişileştirme sanatı kullanılmıştır.
3	"Bazen denize küser de / Gökteki yıldızlarla konuşurum." dizelerinde bir şeyi olduğundan fazla göstermeye dayalı olarak abartma sanatına yer verilmiştir.
4	"Ben bir ayrı otuyum dostlar / Ne buğday, amcam ne pirinç, dayım." dizelerinde insan dışındaki bir varlık konuşturulduğu için konuşurma sanatına yer verilmiştir.

1	D	Y
2	D	Y
3	D	Y
4	D	Y

Optiğin doğru kodlanmış hâli aşağıdakilerden hangisidir?

A)

1	●	Y
2	●	Y
3	D	●
4	●	Y

B)

1	●	Y
2	●	Y
3	D	●
4	D	●

C)

1	●	Y
2	D	●
3	●	Y
4	●	Y

D)

1	D	●
2	●	Y
3	D	●
4	D	●

11. Deyimler duygu ve düşünceleri genellikle mecaz anlama gelecek şekilde ifade eden, kalıplaşmış söz gruplarıdır.

Aşağıdaki cümlelerde altı çizilmiş söz gruplarının hangisi deyimdir?

- A) Sürahideki suyu da koyunca bardağı taşırdın.
- B) İlbaharla birlikte kuşlar daldan dala konmaya başladı.
- C) Bu çok güzel taşlardan kulağa küpe olur.
- D) Kimseyi dinlemeden burnunun dikine giderdi.

12. -- Söz sanatları ifadeye zenginlik katmak, ifadenin etkisini artırıp anlamı zenginleştirmek ve az sözle çok şey anlatmak için kullanılır. Abartma, benzetme, kişileştirme, konuşurma, tezat (zıtlık) en çok kullanılan söz sanatlarıdır.

I.
Ne güzel, diyorum.
Hava ne güzel, kuşlar ne güzel, doğa ne güzel...
Beni onaylıyor güneş, parladıkça parlıyor.
Daha yüksek sesle söylüyor şarkılarını kuşlar.
Dedem eşlik ediyor kuşların şarkılarına.
Gülerek anlatıyor hatıralarını ninem.
Böyle şen şakrak bir köyü ben nasıl sevmem.

II.
Zaman sen neleri başardın,
Üzüntü, keder bırakmadın içimde.
Tuttun beni ayağa kaldırdın.
Mutluluk tohumları ektin kalbime
Sonra durdun, baktın bana
Yanıdayım, dedin ,her zaman yanında.

Yukarıdaki şiirlerde ortak olan söz sanatı aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Bir olayın, bir durumun, bir şeyin özellikleri olduğundan büyük veya küçük gösterilerek abartma yapılmıştır.
B) Anlatımı kuvvetlendirmek ve sözün etkisini artırmak için değişik yönlerden aralarında ilgi bulunan iki şeyden zayıf olan kuvvetli olana benzetilmiştir.
C) İnsan dışındaki varlıklara insana özgü özellikler verilerek ifade daha çekici hâle getirilmek için kişileştirmeye başvurulmuştur.
D) Birbirine karşıt olan durum, kavram ve fikirler bir arada kullanılarak tezat (zıtlık) sanatına yer verilmiştir.
13. Atasözleri, bir milletin tarihsel süreçte oluşturduğu kültürel birikimin sonucudur. Ortaya çıkış tarihleri ve söyleyenleri belli olmayan söz varlığı unsurları arasında yer alan atasözleri için "milletin aynası" denebilir. Çünkü toplumun acısı, sevinci, espri anlayışı ve zekâsı atasözlerine yansımıştır. Söz gelimi bir şeyin gerçek değerinin, ona çok ihtiyaç duyulduğu zaman anlaşılması durumunu ifade etmek için kullanılan "(1) - - - -", çocukların ana ve babalarından öğrendiklerini yapmaya özendiğini belirtmek için dile getirilen "(2) - - - -", bir işte yetki kimde ise kuvvetin de onda olduğunu vurgulamak için söylenen "(3) - - - -" gibi atasözleri toplum yaşantısının dilde bulunduğu karşılıklardan birkaçıdır.

Yukarıdaki metnin anlam akışına göre boş bırakılan yerlere sırasıyla hangi atasözleri getirilmelidir?

- A) (1) Hasta olmayan, sağlığın kadrini bilmez.
(2) Üzüm üzüme baka baka kararır.
(3) Çürük tahta çivi tutmaz.
B) (1) Söz gümüşse sükût altındır.
(2) Kır atın yanında duran ya huyundan ya suyundan...
(3) Horozu çok olan köyde sabah geç olur.
C) (1) Abanın kadri yağmurda bilinir.
(2) Ağaca çıkan keçinin dala bakan oğlağı olur.
(3) Mühür kimde ise Süleyman odur.
D) (1) Sakla samanı, gelir zamanı.
(2) Arkadaşını söyle, kim olduğunu söyleyeyim.
(3) Görünen köy kılavuz istemez.
14. Ezgi, öğretmeninin kendisini övdüğünü duyunca sevinçten burnunun direği sızladı. Ancak arkadaşı için aynı şey söz konusu değildi. Ezgi'yi o kadar kıskandı ki o anki öfkeyle ağzından çıkanı kulağı duymadı. Durumu fark eden öğretmeni çeşitli nasihatlerde bulundu. Ama o kimseyi dinlemediğinden bütün sözler onun bir kulağından girip bir kulağından çıkmıştı. Çünkü devamlı ailesi tarafından şımartılıp göklere çıkarılmaya alıştı.

Metinde geçen aşağıdaki deyimlerden hangisi anlamına uygun kullanılmamıştır?

- A) Burnunun direği sızlamak
B) Göklere çıkarmak
C) Bir kulağından girip bir kulağından çıkmak
D) Ağzından çıkanı kulağı duymamak

15. Aşağıdaki örnek cümlelerden hangisi verilen açıklamayla uyuşmaz?

- A) Benzetme (teşbih): Nitelik bakımından zayıf olan varlık veya kavramın, kuvvetli olana benzetilmesi sanatıdır.
• “Dün” bir öğretmen, “bugün” bir ders, “yarın” ise bir denklemdir.
- B) Tezat (zıtlık): Birbirine zıt kavram veya durumların bir arada kullanılmasıyla oluşan sanattır.
• Talih bile deve gibidir, önünden bir eşek gitmedikçe istediğiniz tarafa yürümez.
- C) Konuşturma (İntak): İnsan dışında bir varlığın konuşturulmasıyla oluşan sanattır.
• Duvar, çiviye “Ne diye beni deliyor, incitiyorsun?” dedi. Çivi de ona “Beni çakana bak!” diye cevap verdi.
- D) Kişileştirme (teşhis): İnsan dışındaki varlıklara insana ait özellikler verme sanatıdır.
• Fırtına saçlarımı yolsa bile onu kötü görmem, eğer bana bir fikir getirirse!

16. • Daha az izle, daha fazla yap.
• Daha az kork, daha fazla dene.
• Daha az yargıla, daha fazla kabul et.

Aşağıdaki özdeyişlerden hangisi bu cümlelerin herhangi biriyle anlamca ilişkilendirilemez?

- A) Elindekiyle yetinmeyen, elde edeceği ile de yetinmez.
B) Güllerin dikenini olduğundan yakınma, dikenlerin gülü olduğuna şükret.
C) Seni hayallerine ulaştıracak en önemli şey cesaretindir.
D) Hayata seyirci kalmaktansa çaba gösteren bir oyuncu ol.
17. Sabahleyin gecenin serinliğini henüz üstünden atamamış kumların üstünde yalın ayak yürüyorum. Deniz oldukça gergin; dalgalar, üzerime geliyor. Kumların serinletemediği ayaklarım bol köpüklü dalgalarla ferahlıyor.

Bu parçada aşağıda açıklaması verilen söz sanatlarından hangisi kullanılmıştır?

- A) Teşhis, insan dışındaki varlıklara insana ait özelliklerin verilmesidir.
B) Teşbih, aralarında ilgi bulunan iki unsurdan güçsüz olanı güçlü olana benzetmektir.
C) İntak, insan dışındaki varlıkları konuşturmadır.
D) Mübalağa, sözün etkisini artırmak için bir şeyi olduğundan daha çok ya da az göstermektir.
18. Kişileştirme ile konuşturma kardeş iki sanattır bence. Çünkü birbirlerine çok benzer. Ancak bana sorarsanız konuşturma büyük kardeştir. Neden mi? Çünkü bir yerde konuşturma varsa kişileştirme de orada doğal olarak bulunur. Yani konuşturma, kişileştirmeyi kollarının altına alabilen kapsamı daha geniş olan büyük kardeştir. İkisi de o an orada vardır.

Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde bu duruma örnek olabilecek bir kullanım vardır?

- A) Gür sesiyle bağıyor bana yollar
Gel gidelim seninle uzaklara diye
- B) Sen giderken; hüznle bakar duvar
Buralarda seni unutmayacak biri var
- C) Atladım daldan dala her an
Ne çabuk geçtin sen zaman
- D) Bir bahar mevsimidir
Kulağımdaki yârin hoş sesidir

19. Tam otların sarardığı zamanlar
Yere yüzükoyun uzanıyorum
Toprakta bir telaş, bir telaş
Karıncalar öteden beri dostum...

Bu dizelerde aşağıda açıklaması verilen söz sanatlarından hangisi kullanılmıştır?

- A) İntak, insan dışındaki varlıkları konuşmaktır.
B) Teşbih, aralarında ilgi bulunan iki unsurdan güçsüz olanı güçlü olana benzetmektir.
C) Teşhis, insan dışındaki varlıklara insana ait özelliklerin verilmesidir.
D) Mübalağa, sözün etkisini artırmak için bir şeyi olduğundan daha çok ya da az göstermektir.

20.

Çevresindeki adamlarıyla sohbet etmekte olan padişah, konuşmalar arasında keçiboynuzu diye bir laf duyunca meraklanır, "Nedir o?" diye sorar. Ötekiler bir cevap vermeye hazırlanırken padişahın dalkavuşu atılır hemen, başlar keçiboynuzunu övmeye:

"Kara kurudur ama çok güzeldir sultanım!"

"Isırır ısırılmaz ağzınız tatlanır sultanım."

"Bal ağacıdır sultanım, bal!"

Merakı daha da artar sultanın:

"Getirin bakayım, nasıl bir şeymiş şu?"

Koşarlar hemen. Bulup buluşturup padişahın önüne bir tepsi keçiboynuzunu koyarlar.

Bir tane keçiboynuzunu eline alıp sağına soluna bakan padişah yavaşça bir ısırık alır. Sonra bir ısırık daha...

Elindeki keçiboynuzunu yiyip bitiren padişah önündeki tepsiyi iteleyerek:

"Kaldırın şu tepsiyi önümden. - - - -" der.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki atasözlerinden hangisinin getirilmesi uygun olur?

- A) Ne verirsen elinle, o gider seninle.
B) Aş taşınca kepçeye paha olmaz.
C) Bir dirhem bal için, bir çeki odun yenmez.
D) Herkesin arşınına göre bez vermezler.